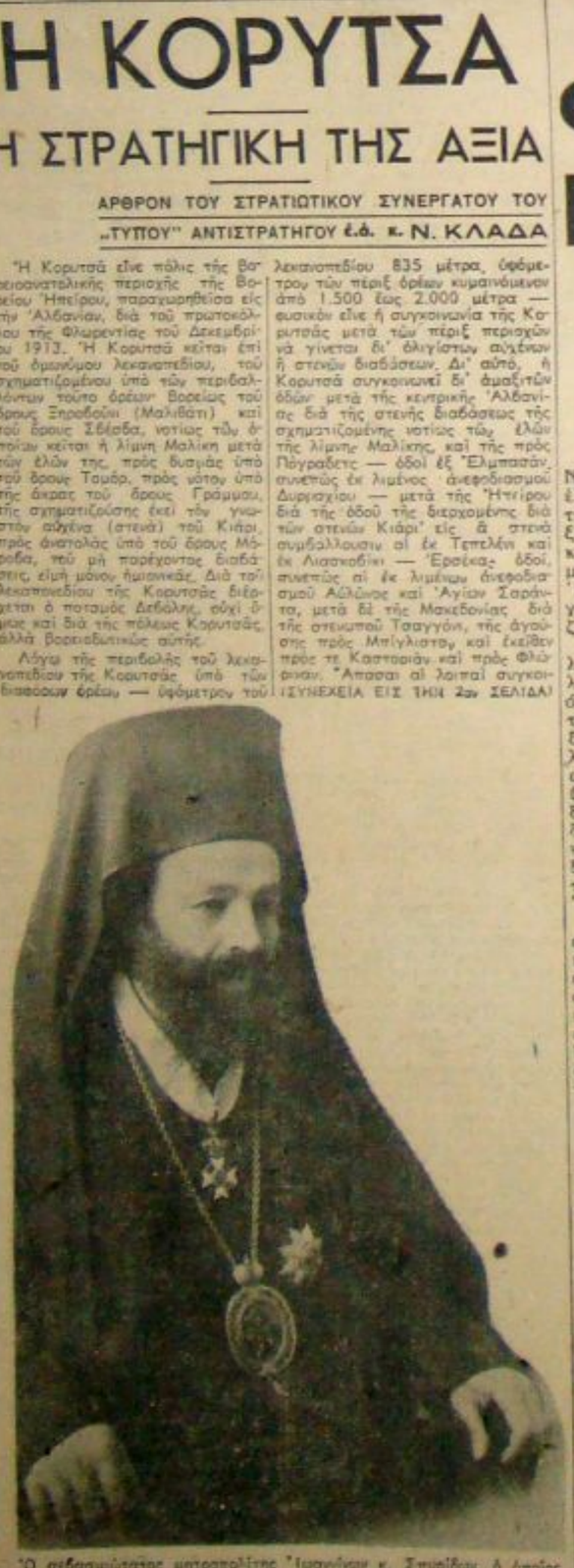

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Ν. Χ. ΚΡΑΝΙΩΤΑΚΗΣ
Γραφεῖα: Ὁδὸς Φιλελλήνων 8
Τυπογραφεῖα: Στοὰ Πάππου 5
ΤΗΛΕΦΩΝΑ: Διευθυντοῦ 30-269, συντάξεως, λογιστ. 30-268, τυπογραφείου 25-861.

Ο ΤΥΠΟΣ
ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ
24
ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1940
ΕΤΟΣ 6ον ΑΡΙΘ. 2110 ΤΙΜΗ ΔΡΧ. ΔΥΟ
— Τὰ χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται —

ΤΟ ΑΝΑΣΤΗΜΑ

Ὁ νέος παγκόσμιος πόλεμος διεξάγεται ἀπὸ δεκαπέντε ἤδη μηνῶν.

Μίαν αὐγήν, — Παρασκευή, 1 Σεπτεμβρίου—αἱ φλόγες ἀνεπήδησαν ἀπὸ ἓν σημεῖον τῆς γηΐνης σφαίρας: Εἰς τὴν Πολωνίαν. Ἔκτοτε πλανῶνται ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς ὑδρογείου. Ἡπλώθησαν εἰς τὸ μεγαλείτερον τμῆμα τῆς Εὐρώπης. Κατὰ τόπους ὅμως τὸ φλεγόμενον ὑλικὸν ἀπηνθρακοῦτο καὶ ἔμεναν κατόπιν ἐπὶ τοῦ πλανήτου αἱ μεγάλαι μαῦραι κηλῖδες τῶν πυρικαύστων περιοχῶν.

Ἀπὸ τὴν Εὐρώπην —ἡ Μεσόγειος εἶνε στενή— ἡ πυρκαϊὰ μετεδόθη ἀπέναντι, εἰς τὴν Ἀφρικήν, ὅπου καίει ἀκόμη μὲ φλόγα ἀσθενῆ.

Ἐπὶ τῆς ἠπειρωτικῆς Εὐρώπης ἐξ ἄλλου ὅλαι αἱ φλόγες τοῦ πολέμου αὐτοῦ ἔχουν σβεσθῆ ἀπό τινος.

Ἐξαφνα ὅμως κάποιος ἐμπρηστής, ἥναψεν ἀπὸ τὴν ἀνθρακιὰν ἕνα δαυλόν, τὸν ἐφύσησε μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τῶν πνευμόνων του διὰ νὰ τονώσῃ τὴν φλόγα, καί, ὅταν ἐπείσθη ὅτι ὁ δαυλὸς ἔκαιε καλά, διεσκέλισε τὴν Ἀδριατικήν, καὶ ἔβαλε φωτιὰν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Νέαι φλόγες.

Δὲν εἶχε φέξει ἀκόμη κατὰ τὴν ὥραν τοῦ ἐμπρησμοῦ. Ἀλλὰ αἱ φλόγες ποὺ διέλαμψαν ἀμέσως, ἐφώτισαν τὴν μορφὴν καὶ τὰ στέρνα τοῦ ἐμπρηστοῦ. Εἶνε μία γνωστὴ μορφή, ἡ ὁποία τρομάζει τὰ μικρὰ παιδιά, ἀλλὰ κάνει τοὺς ὡρίμους ἄνδρας νὰ γελοῦν. Ὑποκάμισον μαῦρον.

Εἰς τὰ καλὰ καθούμενα λοιπόν, νέα πυρκαϊά.

Πρόκειται περὶ τοῦ Ἰταλοελληνικοῦ πολέμου.

Εἰς τὸν πόλεμον τῶν μεγάλων ἡ Ἑλλὰς δὲν εἶχε καμμίαν συμμετοχήν. Καμμίαν. Χάρις μάλιστα εἰς τὸν σωτήριον, σοφόν, καὶ ἀντάξιον πρὸς τὰς περιστάσεις τρόπον, καθ' ὃν ἡ Ἑλλὰς ἐκυβερνήθη ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ νέου παγκοσμίου πολέμου, δὲν ἐγίνετο κἂν οὔτε ἐκδήλωσις πλατωνικῆς προτιμήσεως ἀτόμων πρὸς οἱονδήποτε ἐμπόλεμον.

Ἡ Ἑλλὰς ἦτο πραγματικῶς οὐδετέρα.

Ἐπάνω ἀπὸ τὰ ἐδάφη της ἔφθαναν ἐνίοτε μερικοὶ πολεμικοὶ ἱέρακες πληγωμένοι ἢ κυνηγημένοι. Καὶ κατέβαιναν νὰ εὕρουν ἔδαφος διὰ νὰ σταθοῦν. Ἦσαν ἀεροπλάνα ἀγγλικὰ ἢ Ἰταλικά.

Ἡ Ἑλλὰς ἐτήρει ἀπέναντι τῶν μὲν καὶ τῶν δὲ τὴν ἰδίαν στάσιν. Ἐκείνην ἀκριβῶς, τὴν ὁποίαν ὑπηγόρευαν οἱ διεθνεῖς νόμοι: Ἂν δὲν ἦσαν συντρίμματα, τὰ ἀεροπλάνα, παρωπλίζοντο καὶ ἐφυλάσσοντο. Οἱ ἀεροπόροι ἐγκαθίσταντο κάπου ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ἀρχῶν. Ἡ ἰδία ἀκριβῶς συμπεριφορὰ ἐτηρεῖτο ἔναντι τῶν μὲν καὶ τῶν δέ.

Εἰς πᾶσαν ἄλλην ἐμφανιζομένην περίπτωσιν ἡ στάσις τῆς Ἑλλάδος ἦτο ἀνάλογος: Ἀπόλυτος καὶ εἰλικρινὴς οὐδετερότης.

Σήμερον, ὁπότε ἡ Ἑλλὰς εὑρίσκεται συμπολεμίστρια τῆς Ἀγγλίας, θὰ εἶχε ἴσως συμφέρον νὰ εἰπῇ ὅτι καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς οὐδετερότητος ὁσάκις τῆς ἐδίδετο εὐκαιρία, ἔπραττε πᾶν ὅ,τι ἠδύνατο ὑπὲρ αὐτῆς, χωρὶς νὰ φανῇ.

Δὲν θέλει ὅμως ἡ Ἑλλὰς νὰ πωλήσῃ τέτοιου εἴδους ἀπατηλὰς ἐκδουλεύσεις. Οὔτε διέπραττε μικροπαρανομίας κρυφά. Ἡ στάσις της ὑπῆρξε πάντοτε νομιμόφρων, καθαρὰ καὶ ἀνδρική: Ὅταν ἦτο οὐδετέρα, ἦτο οὐδετέρα. Ἐὰν ὅμως κάποτε ἡ μοῖρα θὰ τῆς ἐπέβαλλε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν οὐδετερότητά της, ἦτο ἀποφασισμένη νὰ τὸ πράξῃ κατὰ τὸν ἴδιον ἀνδρικὸν τρόπον. Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν θὰ διέθετεν ὅλας τὰς ἠθικὰς καὶ ὑλικάς της δυνάμεις, μεγάλας ἢ μικράς, πρῶτον βεβαίως ὑπὲρ τοῦ δικαίου της, καὶ ἐκ παραλλήλου ὑπὲρ ἐκείνων, μετὰ τῶν ὁποίων θὰ εὑρίσκετο σύντροφος ἐν ὅπλοις.

Ἡ Ἰταλία ἠθέλησε νὰ δώσῃ εἰς τὴν Ἀγγλίαν σύντροφον ἐν ὅπλοις τὴν Ἑλλάδα, εἰς μίαν μάλιστα στιγμήν, καθ' ἣν ἡ Ἀγγλία ἐμάχετο χωρὶς κανένα ἄλλον συμπολεμιστήν. Θὰ εἶχε φαίνεται μεγάλας ὑποχρεώσεις ὁ Μουσσολίνι πρὸς τὸν Τσώρτσιλ καὶ ἤθελε νὰ τοῦ κάμῃ αὐτὸ τὸ δῶρον, τοῦ ὁποίου ἡ ἀξία εἶνε ὄντως ἀνεκτίμητος.

Ἀνεκτίμητος ἀπὸ ἀπόψεως ἠθικῆς. Διότι δὲν ὑπάρχει εἰς ὅλον τὸν κόσμον κανὲν ὄνομα περισσότερον εὔηχον ἀπὸ τὸ ὄνομα Ἑλλάς. Ἀσκεῖ λοιπὸν περισσοτέραν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν λαῶν τὸ ἄκουσμα ὅτι εἰς τὸν τάδε ἀγῶνα προσῆλθεν ἡ Ἑλλάς, παρὰ ἂν ἤκουαν ὅτι προσῆλθε μία μεγάλη δύναμις. Ἡ Αὐστροουγγαρία, ἂς ὑποθέσωμεν, ἂν ὑπῆρχε σήμερον Αὐστροουγγαρία.

Ἀλλὰ ἡ κάθοδος τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸν πόλεμον, ἕνεκα τῶν λόγων, οἱ ὁποῖοι τὴν προεκάλεσαν, καὶ τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν ἐγένετο, προσλαμβάνει ἀκόμη μεγαλυτέραν ἀξίαν.

Πράγματι: Διατί εἰσῆλθεν εἰς τὸν ἀγῶνα ἡ Ἑλλάς;

Τί νομίζει ἄρά γε ὁ Μουσσολίνι; Βεβαίως δὲν νομίζει ὅτι ὑπάρχει ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον, ἔστω καὶ ἐκ γενετῆς ἠλίθιος, ὅστις νὰ πιστεύῃ ὡς ἀληθεῖς τὰς μωρὰς καὶ χονδροειδεῖς προφάσεις, τὰς ὁποίας ἡ Ρώμη εὕρισκε καὶ ἀπηύθυνε κατὰ τῆς Ἑλλάδος. Ἡμεῖς μάλιστα νομίζομεν ὅτι κάτι ἄλλο συμβαίνει: Ὁ ἐντονώτατα θεατριζόμενος Μουσσολίνι μετεχειρίσθη σκοπίμως προσχήματα τόσῳ ἀπίστευτα διότι ἐπιθυμία του εἶνε νὰ ἀντιλαμβάνωνται ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς ὑφηλίου ὅτι τὴν ἀφεντιάν του, δὲν τολμᾷ νὰ τὴν πειράξῃ οὔτε νὰ τὴν στραβοκυττάξῃ κανείς ἀλλὰ αὐτός, ἐπειδὴ εἶνε δυνατός, καὶ μέγας, καὶ κριτὴς τῆς γῆς ἀποφασίζει ἀπροκλήτως καὶ οἰκειοθελῶς ποῖα ὄντα θὰ ζήσουν εἰς τὸν πλανήτην ἐλεύθερα καὶ ποῖα θὰ ὑποδουλώσῃ διὰ νὰ τὸν ὑπηρετοῦν.

Αἱ καταφανῶς πεποιημέναι αἰτιάσεις ποὺ διετύπωνε κατὰ καιροὺς ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος εἶχαν σκοπὸν νὰ δείξουν εἰς τὸν κόσμον, ὄχι ὅτι ἀδικεῖ τὸν Μουσσολίνι ἡ Ἑλλάς, ἀλλ' ὅτι προειδοποιεῖ τὴν Ἑλλάδα νὰ τοῦ παραδοθῇ διότι ἀπεφάσισε νὰ τὴν προσλάβῃ δούλην.

— Ἀκούετε, λαοί: Σημαίνω τὸ σήμαντρον τῆς ὑποδουλώσεως. Θὰ ἰδῆτε τώρα πῶς προσχωροῦν [illegible] οἱ ἐλεύθεροι καὶ γίνονται δοῦλοι μου ἢ τί παθαίνουν ὅσοι δὲν προσέλθουν ἀμέσως.

Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι λοιπὸν ἤξευραν ὅτι ἐπρόκειτο περὶ προσπαθείας ὅπως ὑποδουλωθῇ κτηνωδῶς εἷς λαὸς ἐλεύθερος, κατέχων τοὺς λαμπροτέρους τίτλους τῆς ἱστορίας. Ἔχει συνεπῶς ἀνυπολόγιστον ἀξίαν τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ μικρὸς αὐτὸς λαός, ἀναλαμβάνων μὲ τοιοῦτον θάρρος τὰ ὅπλα διὰ νὰ ἀμυνθῇ τοῦ ἱερωτέρου δικαίου του, εὑρίσκεται δίπλα εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Αὐτὸ τὸ ἀνεκτίμητον ἠθικὸν δῶρον, αὐτὴν τὴν μοναδικὴν περγαμηνήν, ὁ Μουσσολίνι τὴν προσέφερεν [illegible] εἰς τὸν Τσώρτσιλ [illegible]

Εἰδικὴν ἀξίαν ἔχει ἡ εἴσοδος τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸν πόλεμον λόγῳ καὶ τῆς ὥρας, καθ' ἣν ἐγένετο. Ἐγένετο εἰς μίαν ὥραν, καθ' ἣν ἑπτὰ ὁλόκληρα κράτη — ἑπτά! — ἐν οἷς δυνάμεις τῆς πρώτης γραμμῆς, ὅπως ἡ Γαλλία, χῶραι πελώριαι, ὅπως ἡ Πολωνία τῶν τριάντα πέντε ἑκατομμυρίων κατοίκων, στρατιωτικοὶ ὀργανισμοὶ ἰδεώδεις, ὅπως ὁ βελγικός, εἶχαν τεθῆ ἐκτὸς μάχης καὶ εἶχαν ἡττηθῆ (διὰ πληγμάτων, τὰ ὁποῖα δὲν κατήνεγκε βεβαίως ὁ Ἰταλός).

Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐπίσης αὐτήν, καθ' ἣν ἡ Ἑλλὰς ἀνέλαβε τὰ ὅπλα, εἶχε πολλαπλασιασθῆ ὁ ἀριθμὸς τῶν κρατῶν ποὺ παρέδωκαν τὰ ἐδάφη των ἢ τὴν ἀνεξαρτησίαν των, μόλις ἐκλήθησαν πρὸς τοῦτο, χωρὶς νὰ ρίψουν μίαν βολήν, χάριν τῆς λεγομένης τιμῆς τῶν ὅπλων.

Εἶνε αὐτονόητον ὅτι ὅλοι ἐφεξῆς θὰ φιλοτιμηθοῦν ἀπὸ τὸ παράδειγμα τῆς Ἑλλάδος τῶν ἑπτάμισυ ἑκατομμυρίων, ἡ ὁποία πτύει κατὰ πρόσωπον τὴν Ἰταλίαν τῶν πενήντα ἑκατομμυρίων καὶ ἀποφασίζει νὰ θυσιασθῇ, ἀλλὰ ὄχι νὰ ὑποδουλωθῇ. Ἀφ' οὗ τὸ ἔκαμεν, αὐτό, ἡ Ἑλλάς, ὁ καθεὶς πλέον θὰ ἐντραπῇ νὰ εἰπῇ: «Ἐγὼ παραδίδομαι, καὶ ἀτιμάζομαι, διότι εἶμαι μικρὸς καὶ φοβοῦμαι.» Ἡ Ἑλλὰς ἀπέδειξεν ὅτι ὁ φόβος δὲν εἶνε ὑπόθεσις ἀναστήματος, ἀλλὰ εἶνε ὑπόθεσις ψυχῆς.

Ἡ ἐπίδοσις ὅμως τοῦ ἑλληνικοῦ παραδείγματος καὶ ἡ ἰσχὺς τῆς θεωρίας περὶ ἀναστήματος καὶ ψυχῆς ὑπερτονίζεται ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ ἑπτάμισυ Ἕλληνες νικοῦν καὶ κυνηγοῦν τοὺς πενήντα Ἰταλούς.

Αὐτὰ εἶνε τὰ σπουδαῖα δῶρα, τὰ ὁποῖα ὁ φιλότιμος κύριος Μπενίτο Μουσσολίνι προσέφερεν ἐπὶ ἀργυροῦ δίσκου εἰς τὸν φίλον του Τσώρτσιλ. Ἀλλὰ τοῦ προσέφερε καὶ ἄλλα...

Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου — εἴπαμεν — ἡ Ἑλλὰς διετήρησεν ἀπόλυτον οὐδετερότητα.

Ὅταν ἡ Ἰταλία εἰσέβαλεν εἰς τὴν Ἀλβανίαν — Ἀπρίλιος τοῦ 1939 — ἡ Ἀγγλία (καὶ ἡ Γαλλία) ἀνεκοίνωσαν ὅτι: «Ἐν προόψει ἐνδεχομένης δράσεως ἥτις τυχὸν θὰ ἀνελαμβάνετο καὶ θὰ ἠπείλει σαφῶς τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ρουμανίας, καὶ αἱ κυβερνήσεις τῶν δύο τούτων χωρῶν ἤθελον θεωρήσει ὅτι τὰ ζωτικά των συμφέροντα ἐπέβαλλαν νὰ ἀντιστοῦν δι' ὅλων τῶν ἐθνικῶν των δυνάμεων, ἡ βρεττανικὴ κυβέρνησις θὰ ἐθεώρει ἑαυτὴν ὑποχρεωμένην νὰ παράσχῃ ἀμέσως εἰς τὰς κυβερνήσεις τῆς Ἑλλάδος ἢ Ρουμανίας — ἀναλόγως τῆς περιστάσεως — ὅλην τὴν ὑποστήριξιν, τὴν ὁποίαν θὰ ἠδύνατο νὰ διαθέσῃ».

Αὐτὴ εἶνε ἡ ἐγγύησις, τὴν ὁποίαν ἡ Ἀγγλία εἶχε παράσχει πρὸς τὴν Ἑλλάδα.

Ἡ Ἑλλὰς τότε, ἀπαντῶσα, εἶχε δηλώσει ὅτι εὐχαριστεῖ τὴν Ἀγγλίαν διὰ τὴν σχετικὴν ἀνακοίνωσιν. Ὁμοίως εἶχε δηλώσει ὅτι εὐχαριστεῖ τὴν Ἰταλίαν διὰ μίαν ἀνακοίνωσιν, τὴν ὁποίαν καὶ ἡ Ἰταλία ἔκαμε πρὸς τὴν Ἑλλάδα, δίδουσα τὸν λόγον της ὅτι θὰ σεβασθῇ πάντοτε τὴν ἑλληνικὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ ἀκεραιότητα.

Πλέον τῶν εὐχαριστιῶν ἡ Ἑλλὰς δὲν εἶπε λέξιν. Καὶ κατὰ τοὺς μακροὺς μῆνας, οἱ ὁποῖοι διέρρευσαν μέχρις οὗ ἔλθῃ ἡ σειρὰ τῆς Ἑλλάδος, ἡ Ἑλλὰς οὐδέποτε [illegible] τὴν ἀγγλικὴν ἐγγύησιν, καίτοι ὡς εἶνε [illegible] καὶ ἐμπράκτου ἀπειλῆς. Ὅρα καὶ περίπτωσιν «Ἔλλης».

Ὄχι μόνον τοῦτο: Κατ' ἐπισήμους ἀγγλικὰς δηλώσεις, γενομένας μετὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ ἑλληνοϊταλικοῦ πολέμου, ἡ στάσις τῆς Ἑλλάδος ἦτο τοιαύτη ὥστε ἡ βρεττανικὴ κυβέρνησις δὲν ἐγνώριζε καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ μαντεύσῃ τί θὰ ἔκαμνεν ἡ Ἑλλὰς καὶ μὲ ποῖον θὰ ἐπήγαινεν ἐν ἐνδεχομένῃ περιπτώσει.

Ἀπόλυτος οὐδετερότης.

Ἀλλ' οὔτε εἶνε μόνον αὐτό: Ὅταν ἡ Ἰταλία ἐπέδωκε τὸ τελεσίγραφόν της πρὸς τὴν Ἑλλάδα μὲ προθεσμίαν τριῶν ὡρῶν, ἡ Ἑλλὰς δὲν ἐπωφελήθη ἐκ τῆς προθεσμίας διὰ νὰ συμβουλευθῇ τὴν Ἀγγλίαν περὶ τοῦ ἂν θὰ τὴν ἐβοήθει. Ἡ Ἑλλὰς ἀπήντησεν ἀρνητικῶς εἰς τὸ τελεσίγραφον. Καὶ ὁ πόλεμος ἐκηρύχθη μέσα εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ σπιτιοῦ τοῦ Ἕλληνος πρωθυπουργοῦ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ πρεσβευτοῦ τῆς Ἰταλίας, χωρὶς νὰ ἔχῃ ἰδέαν ἡ Ἀγγλία. Διότι ἡ Ἑλλὰς δὲν ἀνέλαβε τὸν ἀγῶνα προϋπολογίζουσα ὅτι θὰ τὴν ἐβοήθει κανείς. Ἦτο ἀποφασισμένη νὰ πολεμήσῃ ὁπωσδήποτε, ἔστω καὶ μὴ βοηθουμένη παρ' οἱουδήποτε, ἔστω καὶ ὅλως ἀνέτοιμος, ὅπως ἦτο ὅταν ἐτορπιλλίσθη ἡ «Ἔλλη». Διότι καὶ τότε ἂν ἐπεδίδετο τὸ τελεσίγραφον, ὅπως ἐδήλωσεν ὁ Ἕλλην πρωθυπουργός, καὶ ὅπως ἤθελεν ἡ ἑλληνικὴ ψυχή, θὰ τὸ ἀπερρίπταμεν, καὶ ἂς εἴχαμεν μόνον μίαν πιθανότητα ἐπὶ τῶν δέκα «νὰ τὰ βγάλωμεν πέρα».

Ὅταν λοιπὸν τὸ τελεσίγραφον ἐπεδόθη, καὶ ὁ πόλεμος ἐκηρύχθη, τότε μόνον ὁ πρωθυπουργὸς ἐπεκοινώνησε μὲ τὸν πρεσβευτὴν τῆς Ἀγγλίας, καὶ τοῦ εἶπεν:

— Ἡ Ἑλλὰς εὑρίσκεται εἰς πόλεμον μὲ τὴν Ἰταλίαν.

Αὐτοὶ οἱ λόγοι ἦγον εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ Ἀγγλία ἂς ἐβοήθει τὴν Ἑλλάδα ἐὰν ἠδύνατο καὶ ἂν ἐθεώρει ἐπελθοῦσαν τὴν στιγμὴν νὰ ἐκτελέσῃ τὴν παρασχεθεῖσαν ἐγγύησιν.

Εἴπαμεν ὅμως: Εἶνε ἀκόμη πλουσιώτερα τὰ Ἰταλικὰ δῶρα πρὸς τὴν Ἀγγλίαν: Ὁ ἐν Ἀθήναις Βρεττανὸς πρέσβυς συγχαίρων τὸν Ἕλληνα πρωθυπουργὸν διὰ τὴν νίκην τῆς Κορυτσᾶς ἐτόνισεν ὅτι ἡ Κορυτσᾶ εἶνε ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ πολέμου ἡ πρώτη πόλις, ἡ ὁποία ἀποσπᾶται ἀπὸ τὴν ἀντίπαλον κυριαρχίαν. Ἀλλὰ καὶ ἡ νίκη τῆς Κορυτσᾶς εἶνε ἐπίσης ἡ πρώτη κατὰ ξηρὰν νίκη τῆς μερίδος, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκεται ἡ Ἀγγλία. Δι' αὐτὸ ὑπῆρξε τεραστία ἡ αἴσθησις, τὴν ὁποίαν τὸ ἑλληνικὸν κατόρθωμα ἐνεποίησεν εἰς τὸν ἀγγλικὸν κόσμον. Καὶ εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ πολέμου διὰ πρώτην φορὰν ἀνεπετάσθησαν πανηγυρικαὶ αἱ σημαῖαι εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ εἰς τὰς χώρας, αἱ ὁποῖαι συμπράττουν μαζί της. Διότι συνέβη ὥστε, ἐκτὸς τῶν ἄλλων καὶ ἄλλων, οὔτε αὐτὴ ἡ Γαλλία νὰ μὴ κερδίσῃ ἔστω καὶ μίαν τοπικὴν νίκην.

Αὗται λοιπὸν εἶνε διὰ τοὺς ἐχθρούς του, καὶ αὗται εἶνε διὰ τοὺς φίλους τοῦ Μουσσολίνι αἱ πρῶται συνέπειαι τοῦ μεγάλου πολιτικοῦ του σφάλματος. Διότι ἡ ἐπίθεσις ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος δὲν ὑπῆρξε μόνον στρατιωτικὸν σφάλμα. Ὑπῆρξε πρὸ παντὸς πολιτικὸν σφάλμα.

Καὶ τὸ συμπέρασμα: Ὁ Μουσσολίνι εἶνε χονδροκέφαλος, ἐπιπόλαιος καὶ μωρός. Μένει λοιπὸν ἔκθαμβος ἡ ἀνθρωπότης, ἡ ὁποία τὸν ἐνόμιζεν ἄπιστον, ἐπιτήδειον, καὶ ἀναίσχυντον.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΘΡΙΑΜΒΕΥΤΙΚΗΝ ΝΙΚΗΝ

Η ΚΟΡΥΤΣΑ

Η ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΑΞΙΑ

ΑΡΘΡΟΝ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΟΥ ΤΟΥ „ΤΥΠΟΥ" ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΥ ἐ.ἀ. κ. Ν. ΚΛΑΔΑ

Ἡ Κορυτσᾶ εἶνε πόλις τῆς βορειοανατολικῆς περιοχῆς τῆς Βορείου Ἠπείρου, παραχωρηθεῖσα εἰς τὴν Ἀλβανίαν, διὰ τοῦ πρωτοκόλλου τῆς Φλωρεντίας τοῦ Δεκεμβρίου 1913. Ἡ Κορυτσᾶ κεῖται ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου λεκανοπεδίου, τοῦ σχηματιζομένου ὑπὸ τῶν περιβαλλόντων τοῦτο ὀρέων Βορείως τοῦ ὄρους Ξηροβούνι (Μαλιβάτι) καὶ τοῦ ὄρους Σδέσδα, νοτίως τῶν ὁποίων κεῖται ἡ λίμνη Μαλίκη μετὰ τῶν ἑλῶν της, πρὸς δυσμὰς ὑπὸ τοῦ ὄρους Τομόρ, πρὸς νότον ὑπὸ τῆς ἄκρας τοῦ ὄρους Γράμμου, τῆς σχηματιζούσης ἐκεῖ τὸν γνωστὸν αὐχένα (στενὰ) τοῦ Κιάφι, πρὸς ἀνατολὰς ὑπὸ τοῦ ὄρους Μόροβα, τοῦ μὴ παρέχοντος διαβάσεις εἰμὴ μόνον ἡμιονικάς. Διὰ τοῦ λεκανοπεδίου τῆς Κορυτσᾶς διέρχεται ὁ ποταμὸς Δεβόλης, ὄχι ὅμως καὶ διὰ τῆς πόλεως Κορυτσᾶς, ἀλλὰ βορειοδυτικῶς αὐτῆς.

Λόγῳ τῆς περιβολῆς τῆς Κορυτσᾶς ὑπὸ τῶν διαφόρων ὀρέων, — ὑψόμετρον τοῦ λεκανοπεδίου 835 μέτρα, ὑψόμετρον τῶν πέριξ ὀρέων κυμαινόμενον ἀπὸ 1.500 ἕως 2.000 μέτρα — φυσικὸν εἶνε ἡ συγκοινωνία τῆς Κορυτσᾶς μετὰ τῶν πέριξ περιοχῶν νὰ γίνεται δι' ὀλιγίστων αὐχένων ἢ στενῶν διαβάσεων. Δι' αὐτό, ἡ Κορυτσᾶ συγκοινωνεῖ δι' ἁμαξιτῶν ὁδῶν μετὰ τῆς κεντρικῆς Ἀλβανίας διὰ τῆς στενῆς διαβάσεως τῆς σχηματιζομένης νοτίως τῶν ἑλῶν τῆς λίμνης Μαλίκης, καὶ τῆς πρὸς Πόγραδετς — ὁδοὶ ἐξ Ἐλμπασάν, συνεπῶς ἐκ λιμένος ἀνεφοδιασμοῦ Δυρραχίου — μετὰ τῆς Ἠπείρου διὰ τῆς ὁδοῦ τῆς διερχομένης διὰ τῶν στενῶν Κιάρι εἰς ἃ στενὰ συμβάλλουσιν αἱ ἐκ Τεπελένι καὶ ἐκ Λισκοβίκι — Ἐρσέκα- ὁδοί, συνεπῶς αἱ ἐκ λιμένων ἀνεφοδιασμοῦ Αὐλῶνος καὶ Ἁγίων Σαράντα, ὡς καὶ διὰ τῆς Μακεδονίας διὰ τῆς στενωποῦ Τσαγγών, τῆς ἀγούσης πρὸς Μπίγλιστα, καὶ ἐκεῖθεν πρός τε Καστοριὰν καὶ πρὸς Φλώρινα. Ἅπασαι αἱ λοιπαὶ συγκοι-

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ 2αν ΣΕΛΙΔΑ)

Ὁ σεβασμιώτατος μητροπολίτης Ἰωαννίνων κ. Σπυρίδων, ὁ ὁποῖος, πραγματικὸς ἐθναπόστολος, εὑρίσκεται μεταξὺ τοῦ μαχομένου στρατοῦ, εὐλογῶν καὶ ἐμψυχώνων τοὺς στρατιώτας μας

Ὁ ἐχθρὸς καταδιώκεται ἀδιακόπως ὑπὸ τοῦ στρατοῦ μας

Εἰς τὴν Κορυτσᾶν ἐγκατεστάθησαν αἱ νέαι ἀρχαὶ καὶ ἐπικρατεῖ τάξις

Τοῦ πολεμικοῦ ἀπεσταλμένου τοῦ «Τύπου» κ. Σ. ΜΑΤΑΝΤΟΥ

ΜΕΤΩΠΟΝ ΚΟΡΥΤΣΑΣ 24 Νοεμβρίου. — Τὰ νικηφόρα ἑλληνικὰ στρατεύματα μὲ τὴν θυελλώδη ὁρμήν των ἐξακολουθοῦν νὰ καταδιώκουν τὸν ἐχθρὸν πρὸς δυσμάς. Οἱ φεύγοντες ἀτάκτως Ἰταλοὶ ἐγκαταλείπουν συνεχῶς πᾶν ὅ,τι συναποκομίζουν.

Αἱ ἡμέτεραι δυνάμεις συλλαμβάνουν συνεχῶς αἰχμαλώτους, οἱ ὁποῖοι τελοῦν εἰς ἀθλιεστάτην κατάστασιν. Οὗτοι εἰς τὰς συνομιλίας των δηλοῦν ὅτι ἐνόμιζον τὸν ἑλληνικὸν λαὸν ὡς λαὸν ἀγρίων, συμφώνως πρὸς τὰς βεβαιώσεις τὰς ὁποίας τοὺς ἔδιδον οἱ διοικοῦντες τὰς μονάδας των ἀξιωματικοὶ καὶ ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι τοὺς ἐξεπαίδευον εἰς τὴν Ἰταλίαν πρὸ τῆς ἐκστρατείας κατὰ τῆς Ἑλλάδος.

Ἤδη ὅμως, ὡς ὁμολογοῦν οἱ ἴδιοι αἰχμάλωτοι, μένουν κατάπληκτοι πρὸ τῆς ἁβρᾶς συμπεριφορᾶς τῶν Ἑλλήνων οἱ ὁποῖοι τοὺς περιθάλπουν μὲ κάθε ἀνθρωπιστικὸν ἐνδιαφέρον, καὶ τοὺς φέρονται ἱπποτικώτατα καὶ περιποιοῦνται τοὺς ἐκ τῶν αἰχμαλώτων πάσχοντας τραυματίας.

Η ΦΥΓΗ ΤΟΥ ΕΧΘΡΟΥ

Τὰ ὑπολείμματα τῶν διαλυθεισῶν Ἰταλικῶν μεραρχιῶν φεύγουν ἀτάκτως πρὸς τὴν Αὐλῶνα καὶ τὸ Δυρράχιον. Ἔχουν δὲ χάσει τὴν μεταξύ των ἐπαφήν. Πλεῖσται τῶν ἐκμηδενισθεισῶν τούτων δυνάμεων εἶνε ἐκ τῶν ἀφιχθεισῶν ἐσχάτως εἰς τὴν Ἀλβανίαν ἐνισχύσεων.

Κατὰ μεταδιδομένας καταλλήλως πληροφορίας, ὁ πανικὸς ἔχει μεταδοθῆ εἰς ὁλόκληρον τὴν ἰταλοκρατουμένην Ἀλβανίαν καὶ πέραν τῶν Τιράνων ἀκόμη, ὅπου διακομίζεται ἀφάνταστος ἀριθμὸς τραυματιῶν καὶ φθάνουν ὅσοι ἠδυνήθησαν διὰ τῆς φυγῆς.

Ὁλόκληρος ἡ Ἰταλικὴ ἐν Ἀλβανίᾳ ἐκστρατευτικὴ δύναμις, μία ὑπερμεγίστη στρατιὰ τείνει συνεχῶς πρὸς τὴν ἀποσύνθεσιν συνεπείᾳ τῆς βαθείας πτώσεως τοῦ ἠθικοῦ τῶν στρατιωτῶν καὶ τῶν [illegible]ρήσεων ἃς ὑφίστανται [illegible]

Τὸ ἱστορικὸ γεφύρι [illegible] τῆς γραφικῆς πόλεως, ἡ ὁποία ἐ[illegible] ἀπὸ τῶν φευγόντων Ἰταλῶν

[illegible]λομένων εἰς τὴν [illegible] δυσχέρειαν τοῦ [illegible]σμοῦ της.

Μετὰ τὴν κατάληψιν [illegible] τῶν κορυφῶν τοῦ [illegible] τῆς Μόροβας, [illegible] τσας, τοῦ Λεσκο[illegible] σέκας καὶ τῆς [illegible] δοῦ τῆς ἀγούσης [illegible] Κορυτσᾶς εἰς τὴν Ἤπειρον, οὐδεμία πλέον ἐλπὶς ἀνασυγκροτήσεως τῶν δυνάμεων τοῦ ἐχθροῦ ὑπάρχει. Τὰ ἡμέτερα στρατεύματα ἐν τῇ νικηφόρῳ καὶ ὁρμητικῇ δράσει των θὰ στραφοῦν ταχύτατα πρὸς νέους ὁρίζοντας ἐντὸς τοῦ ἀλβανικοῦ ἐδάφους.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΟΡΥΤΣΑΝ

Εἰς τὴν ἀπελευθερωθεῖσαν Κορυτσᾶν ἡ τάξις ἔχει ἀποκατασταθῆ καὶ ἡ ἐμπιστοσύνη τοῦ πληθυσμοῦ της καὶ τῆς περιοχῆς πρὸς τὰ νικηφόρα ἑλληνικὰ στρατεύματα ἔχει ἐκδηλωθῆ κατὰ τρόπον συγκινητικόν.

Ὁλόκληρος ὁ πληθυσμός, ὁ ὁποῖος εἶχε διασκορπισθῆ εἰς τὴν ὕπαιθρον, ἐπανῆλθεν ἤδη, χρησιμοποιῶν βωδαμάξας, κάρρα καὶ πᾶν ἄλλο μεταφορικὸν μέσον εἰς τὰς ἑστίας του μὲ αἰσθήματα ἀπεριγράπτου ἀφοσιώσεως καὶ ἀγάπης πρὸς τὸν νικητὴν ἑλληνικὸν στρατόν.

Οἱ Ἕλληνες στρατιῶται καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ ἀκόμη μοιράζονται τὴν κουραμάναν των μὲ τοὺς ἐπανερχομένους πρόσφυγας. Ἡ ἐγκατασταθεῖσα ἑλληνικὴ διοίκησις προέβη ἀμέσως εἰς τὴν ἀποφυλάκισιν τῶν προκρίτων καὶ εἰς τὸν διορισμὸν νέας δημοτικῆς ἀρχῆς, ὑπὸ δήμαρχον τὸν κ. Ἐπαμεινώνδαν Χαρκιάδην καὶ 14 δημοτικοὺς συμβούλους, ἐξ ὧν 4 μωαμεθανοὶ καὶ 10 χριστιανοί. Οἱ κάτοικοι τῆς Κορυτσᾶς ἐπεδοκίμασαν τὴν τοιαύτην ἐνέργειαν ὁμοθύμως.

Ο ΠΑΝΙΚΟΣ ΤΟΥ ΕΧΘΡΟΥ

Εἶνε ἀδύνατον νὰ περιγραφῇ ὁ πανικὸς ὁ ὁποῖος ἐπεκράτησεν εἰς τὰς τάξεις τοῦ ἐχθροῦ κατὰ τὴν ἀποχώρησίν του ἐκ τῆς πόλεως τῆς Κορυτσᾶς. Ἐνδεικτικὰ τοῦ μεγέθους τοῦ πανικοῦ εἶνε τὰ ἀνέπαφα καὶ ἄθικτα γραφεῖα τῶν διοικητικῶν καὶ στρατιωτικῶν ἀρχῶν τῆς πόλεως, μὲ ὅλα τὰ ἔγγραφα καὶ τὰ ἀρχεῖα κανονικῶς τακτοποιημένα, τὸ ἄφθονον ὑλικὸν εἰς τὰς ἀποθήκας, τὰς ὁποίας δὲν ἐπρόλαβεν ὁ ἐχθρὸς οὔτε νὰ καταστρέψῃ καὶ τὰ ἐνδεικτικὰ τῶν διαφόρων ἀνέσεων, τὰς ὁποίας οἱ τύραννοι εἶχον δι' ἑαυτούς.

Τὰ γεγονότα αὐτὰ φανερώνουν τὸν κεραυνοβόλον τρόπον κατὰ τὸν ὁποῖον ἐνήργησαν καὶ ἐκινήθησαν τὰ ἑλληνικὰ στρατεύματα.

Ἤδη ἡ καταδίωξις τοῦ ἐχθροῦ συνεχίζεται ἀπηνὴς καὶ ἀδιάκοπος πέραν τῆς Κορυτσᾶς. Καὶ εἶνε τόσος ὁ ἐνθουσιασμὸς τοῦ στρατοῦ μας εἰς τὴν φρενήρη αὐτὴν καταδίωξιν τοῦ ἐχθροῦ, ὥστε νὰ πιστεύεται ὅτι καὶ τὰ τμήματα τῶν Ἰταλῶν, τὰ ὁποῖα ἠγωνίσθησαν εἰς τὸ μέτωπον τῆς Μακεδονίας καὶ τὰ ἄλλα τῆς Ἠπείρου, θὰ φθάσουν πολὺ συντόμως εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Ἀδριατικῆς. Ἄγνωστον ὅμως ἂν θὰ κατορθώσουν νὰ εὕρουν ὁπλιταγωγὰ διὰ νὰ ἐπιβιβασθοῦν ἢ θὰ προσπαθήσουν νὰ σωθοῦν κολυμβῶντες.

Σ. ΜΑΤΑΝΤΟΣ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΤΡΑΤΟΝ ΚΑΙ ΤΟΝ ΛΑΟΝ

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος Β', τοῦ Ὁποίου ἡ χθεσινὴ μεγαλόπνοος ὁμιλία ἀπὸ τοῦ ραδιοφωνικοῦ σταθμοῦ τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἡ ἡμερησία διαταγὴ πρὸς τὰς ἐνόπλους δυνάμεις τῆς χώρας [illegible] ὅτι διὰ τοῦ ἀγῶνος του ὁ στρατός, ὁ στόλος καὶ ἡ ἀεροπορία [illegible] τὴν τιμὴν καὶ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ Ἔθνους